

2025. január | 14. évfolyam 1. szám

CSOPAKI Hírek

Csopak Község közéleti havilapja

Adventi ablakok fénye

Karácsonyi fogadások

Falukarácsony

Csopaki mesék:

Fecskementők

JANUÁRI számunkból

csopak.hu

25|01

Csopak..., ...mert szeretem!

Fotó: Dr. Bíró Donatella

Alkotó látásmódot és Rajz-festő-tudást fejlesztő Tanfolyam általános iskolás, középiskolás és felnőtt korosztályban

CSOPAKON

ART

Alkotó Rajz Tanfolyam

Urmai László

grafikus/festőművész

Telefon: 06-20-217 4121
urmaigrafika@gmail.com

Kedves Csupakiak!

Januárban, a karácsonyi és szilveszteri ünnepek után elcsendesedett a község, sokan talán már leszedték a karácsonyfákat, visszatérünk a hétköznapihoz. Az adventi, újévi időszak lélekmelegítő hangulata után nem könnyű olyan gondolatot találni, ami továbbblendít bennünket a januári zord napokban.

Mégis, az új év egy új kezdetet is jelent.

Január hónapot Janus római istenről nevezték el, aki a kezdet istene volt. Reggelként úgy üdvözölték, mint a napkelte istenét, minden hónap elseje az ő szent napja volt, s az év első hónapja (Januarius) tőle kapta nevét. Fő ünnepe januarius elseje, különösen Kr. e. 153-tól kezdve, mikor ez lett az év kezdete. Ekkor buzgón fohászokdta hozzá, mint a jó kezdet istenéhez; lisztből készült kalácsot (janual) tettek az oltárára, e napon az emberek kerültek minden veszekedést, édességekkel ajándékozták meg egymást és kölcsönösen jót kívántak egymásnak. A közösség vezetői, konzulok, hivatalnokok, szenátorok és lovagok fölmentek e napon a Capitoliumra, hogy imádkozzanak az állam jólétéért.

E hónap szimbolikus üzenetét mi is a magunkévá tehetjük. És nem csak imával, hanem a másokkal szembeni viselkedésünkkel, tetteinkkel is gondoskodhatunk arról, hogy jól induljon ez az év. Sőt, ne csak jól induljon, hanem így is folytatódjon.

Egy jelentős időszak, egy év első időszaka jelképesen utalhat az egész ciklus minőségére.

Talán, ha jól kezdjük, ha figyelünk arra, hogy jól, s jól cselekedjünk, megajándékozzuk magunkat a lehetőséggel, hogy egész évben jól érezzük magunkat.

Én azon leszek, hogy így legyen.

*Ambrus Tibor
Polgármester*

Tartalom

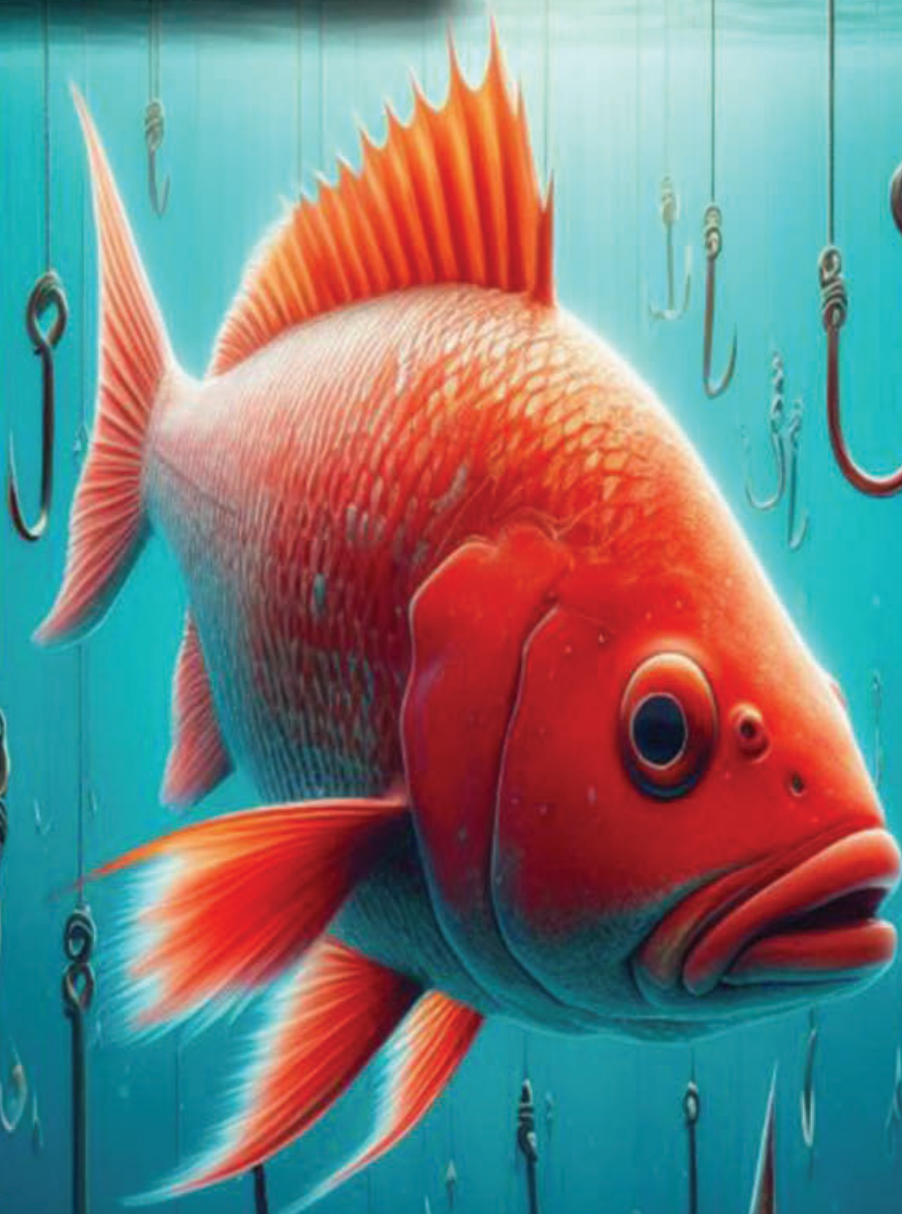
25|01

- 1** Polgármesteri köszöntő
- 4-5** „Évindító” beszélgetés Ambrus Tiborral, Csopak polgármesterével
- 6-7** Összefoglaló a 2024. december 10-i közmeghallgatásról
- 8-9** Köztünk élnek: Tislér Géza
- 10-11** Fecskesors
- 11** Dráma - vers
- 12-13** Csopaki mesék: Fecskementők
- 14** Környezettudatos kertgondozás - komposztálás
- 15** Vízkereszt
- 16-17** Adventi ablakok fénye
- 18-19** Karácsonyi fogadások
- 20** Falukarácsony
- 21** Új barátság a láthatáron
- 22** Megújult a községi könyvtár
- 24-25** Közösséget teremteni és teremteni a Közösségért, egyaránt ÉRTÉK
- 25** Ragyogó teljesítmény a Területi és Országos Rising Táncversenyen
- 26** Év végi focikupa
- 27-28** Aktuális híreink

Ne harapj rá a csalíra!

*Bízz magadban és ne egy ismeretlenben a vonal túlsó végén!
Gondolkodj, mielőtt cselekszel!*

*Ne dőlj be a sürgetésnek, soha ne add meg a személyes
és banki adataidat a neten!*

112

„Évindító” beszélgetés Ambrus Tiborral, Csopak polgármesterével

2025 januárjában, ahogy eddig minden év kezdetekor tettük, Csopak polgármesterével beszélgettünk a következő év teendőiről, terveiről, várható feladatokról.

Mi jelenti Csopak számára évről évre az állandóságot, a biztos pontot a tervezésben és gazdálkodásban?

Elsősorban az a vállalkozói szemlélet, amellyel ciklusról ciklusra gazdálkodunk a vagyonunkkal, erőforrásainkkal. Ennek kihagyhatatlan és állandó eleme a strand, amely jelentős bevételi forrásunk. Ezekre alapozva tudunk újítani, fejleszteni bármit, ami a közösség igénye. Nem tudjuk eleget hangsúlyozni, milyen óriási jelentősége van a strand működtetésének a falu jólétében. Miután alapvetően turizmusból származik a bevételeink jó része, el kell fogadnunk ennek a nyáron tapasztalható árnyoldalait is, a sok turistát, a zsúfoltságot. Cserében az év többi időszakában élvezhetjük az áldásait.

Mi lesz a következő években, ami az újdonságot jelenti majd?

Ahogy a mi hozzáállásunkban állandó elem a vállalkozói attitűd, úgy biztosan számolhatunk a gazdasági és jogszabályi környezet állandó változásaival, amelyekhez folyamatosan alkalmazkodnunk kell. A költségvetési kötelezettségeink változása, például az iparűzési adó elvonásának mértéke, üteme még nem látható. Az azonban látható, hogy a korábbi 7 millió forint helyett kb. 17-18 millió forint szolidaritási adót kell majd fizetnünk. Éppen ezért kell a meglévő vagyonunkkal jól gazdálkodni, vigyázni arra. Így újdonság lesz a strandon, hogy új játszóteret építünk, illetve, hogy a 200 m²-es úszó napozóstég helyett egy 300 m²-es lábakon álló napozóstéget fogunk kialakítani, ezzel kissé megnövelve a strand területét. Erről már döntést hozott a képviselőtestület, és a forrás is a rendelkezésünkre áll.

A faluközpont építése már elkezdett fejlődni. Hogyan áll most ennek a folyamata?

Valóban, régi tervünk egy közösségi tér kialakítása Csopakon, amit el tudtunk kezdeni megvalósítani már 2024-ben. A régészeti ásatások miatt kicsit lelassult a folyamat, de 2025 végéig be tudjuk majd fejezni az építkezés első ütemét. Erre nyújt fedezetet a Patakpart Üdülő értékesítése. A második ütem kiírása, ami már a belső kialakítást jelenti, előre láthatóan 2026-ra marad, nyilván függ a jövőben rendelkezésünkre álló forrásoktól is.

Látható-e előre, hogyan alakulnak majd ezek a források? Milyen bevételekkel tud számolni az önkormányzat?

A vállalkozási bevételeink mellett nyilván az adóbevételek jelentenek nagyobb tételt. A vállalkozási bevételeink – amelyek elsősorban a strand működtetését jelentik – gyarapításáról a folyamatos karbantartással és fejlesztéssel igyekszünk gondoskodni. Az adók mértékét 2025-ben sajnos emelnünk kell. Az elmúlt önkormányzati ciklusban az ingatlanadó emelésére nem volt példa, de sajnos az emelkedő infláció, rezsiköltségek (pl. az elektromos áram a duplájába kerül, mint néhány évvel ezelőtt) és a fokozódó kötelezettségeink mellett ezt már nem engedhetjük meg magunknak. Természetesen próbálunk méltányosan eljárni, az étkezés díját a színvonalcsökkenés elkerülése érdekében csak kis mértékben emeltük, pedig az alapanyagok beszerzési ára jóval nagyobb mértékben emelkedett.

Az építményadó számításában egy új kategóriát vezettünk be az apartmanházas területekre, hiszen ezek az építmények jóval nagyobb terhelést jelentenek a település számára.

A természeti környezet védelme mindig fontos volt Csupakon. A jövőben mit terveznek tenni ennek érdekében?

Elkezdjük a parkjaink átalakítását madárbarát parkká, így a madárlesnél már látható változás.

Ezt tervezzük folytatni a Fürdő utcában és a Szé-rűskert utcai parkban. A klímaváltozás sok feladatot ad majd nekünk a jövőben, fontos szerepet szánunk a szemléletformálásra, példamutatásra, a jó gyakorlatok megosztására. A víz megtartása és hasznosítása kiemelt jelentőségű lesz a következő években, ezért tervezünk „esőkertereket” létesíteni, ahol bárki gyűjthet ötleteket arról, hogyan lehet a kiskertekben is odafigyelni a vízzel való gazdálkodásra.

Ha egy kicsit távolabbra tekintünk, mi jelenti a község számára a legfontosabb irányt?

Egyrészt az, ami a világon mindenhol a fókuszban kell, hogy szerepeljen, az alkalmazkodás a klímaváltozáshoz, a természet értékeinek megőrzése, a fenntarthatóság biztosítása. Ebben a folyamatban településszinten már sokat tettünk, de még többet kell tennünk akár a közvetlen környezetünk tudatos alakításával, akár szemléletformálással. Hiszen a magántulajdonosok által birtokolt területek jóval nagyobbak, mint az önkormányzati területek. Fontos, hogy minél többen kezeljék tudatosan a saját telkeiket, kertjeiket. Másrészt szintén éveken átívelő feladatunk a közösségformálás. Az új közösségi házunk felépítése teret ad civil kezdeményezéseknek, programoknak. Szeretnénk, ha mindenki jól érezné magát Csupakon 2025-ben és a távolabbi jövőben is.

Segítség egy gombnyomással!

GONDOSÓRA

Igényelje
a Gondosórát,

hogy biztonságban tudhassa
idősebb szeretteit
a nap 24 órájában!

Magyarország Kormánya fontos feladatának tekinti, hogy gondoskodik 65 év feletti honfitársainkról.

A **Gondosóra** egy korszerű, díjmentes jelzőeszköz, amelyhez egy éjjel-nappal elérhető diszpécserszolgálat kapcsolódik, így az idősek szükség esetén egyetlen gombnyomással jelezni tudják, ha segítségre van szükségük.

www.gondosora.hu

Összefoglaló a 2024. december 10-i közmeghallgatásról

Csopak Község Önkormányzatának képviselő testülete 2024. december 10-én 18 órai kezdettel közmeghallgatást tartott a csopaki Kultúrházban.

Elhangzott a Balatonfüredi Rendőrkapitányság Csopak Község 2024. évi közbiztonsági helyzetéről szóló beszámolója, majd a polgármester bemutatta a 2024. év számadatait és válaszolt a lakosság kérdéseire.

Néhány pontban összegyűjtöttük a legfontosabb számokat, gondolatokat.

2024-ben a költségvetési főösszeg 3.090 millió forint lett, ebből a Patakpart Üdülő értékesítése 1.255 millió forintot tett ki, de enélkül számolva is a tavalyinál magasabb (1.835 millió forint) az aktuális főösszeg.

2024 főbb kiadásai:

866,7 millió forintba került a település üzemeltetése, 200,9 millió forintba a polgármesteri hivatal működtetése. 55,7 millió forintot költöttünk a bölcsődére, 120,6 millió forintot az óvodára, 137,6 millió forintot a konyha üzemeltetésére.

32,3 millió forint ment el támogatásokra, 4,5 millió forint szociális kiadásokra. Beruházásokra és felújításokra 193,5 millió forint jutott (pl. útépités, az óvoda és a konyha fejlesztése).

2024 főbb bevételei:

264,2 millió forint állami támogatást kaptunk (várható összeg), ez kevesebb, mint az előző évi.

Helyi adókból 441 millió forint folyt be.

Az adóbevételek a legnagyobb tételt az építményadó tette ki (203 M Ft), ezt követi az iparüzési adó

(145 M Ft), majd a telekadó (60 M Ft), végül az idegenforgalmi adó (33 M Ft).

Ha befizetők szerint vizsgáljuk az adóbevételek megoszlását, akkor az látszik, hogy a vállalkozások fizetik meg az összes adó kb. 50%-át, őket követik a nyaralótulajdonosok (kb. 30%), az állandó lakosok (13 %), végül a nyaraló vendégek (7%).

Az egyéb működési bevételek összege (ez az összeg nem tartalmazza a helyi adókat) **908,8 M Ft** volt.

Ennek közel **felét, 442,5 M Ft-ot az önkormányzat intézményei termelték meg**. Ha megvizsgáljuk, hogy hogyan alakult a befizetők szempontjából az összes működési bevétel (1.350 M Ft az adókkal együtt), akkor azt látjuk, hogy ennek 33%-át az önkormányzati intézmények, vállalkozások szolgáltatják (pl. a strand), 26%-át a csopaki vállalkozások, 22,5 %-át a nyaraló vendégek, 11%-át a nyaraló tulajdonosok, és 7%-át a helyi lakosok.

Talán ezek a számok is híven tükrözik, mekkora jelentősége van Csopak életében az önkormányzat által vállalkozói szemlélettel működtetett intézményeknek, melyek közül **a strand bevétele 288,6 M Ft, működésének haszna 115 M Ft volt**.

Az adóbevételek változását tekintve érdemes belegondolni abba, hogy régebben még a személyi jövedelemadóval is kalkulálhattunk önkormányzatként, pár éve gépjármű adóval csökkent ez a kosár, tavaly pedig a földadóval és kikerült az idegenforgalmi adó támogatás is. Ráadásul az önkormányzatnak szolidaritási hozzájárulásként eddig évente kb. 7 millió forintot kellett az állami kasszába fizetni, 2025 már 17-18 millió forintot. Ezek a tények még na-

gyobb hangsúlyt adnak a helyi erőforrásokkal való tudatos és fegyelmezett gazdálkodásnak.

Ha végzünk egy összesítést, akkor azt látjuk, hogy **2020 óta összesen 296 M Ft-tal lett kevesebb az adóbevételünk**, mint amennyivel még 2020-ben kalkulálhatott az önkormányzat.

Érdeemes néhány szót ejteni a helyi adók emelkedéséről is. Ha összevetjük a telek- és az építményadó tényleges kivetések összegét azzal az összeggel, amennyi akkor lett volna, ha évente az infláció mértékével emelkedett volna a 2020-2024 közötti időszakban, akkor azt a végeredményt kapjuk, hogy **169 M Ft maradt az adózóknál**.

Az adók mértékének emelkedése 2025-ben már elkerülhetetlen. Így az építményadó 1.600/1.900 Ft-ra emelkedik, a telekadó 400 Ft-ra (négyzetméterenként), az idegenforgalmi adó pedig 650 Ft-ra. Az iparüzési adó mértéke változatlanul 2% marad.

Kiszámoltuk azt is, hogy **az egy ingatlanra jutó közösségi kiadás** (olyan szolgáltatásokat számoltunk ebbe bele, amelyeket mindenki igénybe vesz, pl. világítás, köztisztaság, háziorvos, utak, temető, zöldterületek gondozása stb.) **62 ezer Ft** volt 2024-ben. Tehát átlagosan ekkora összeggel kellene minden egyes ingatlanhoz hozzájárulnia a közös költségekhez.

Végül néhány szám, ami bizakodásra adhat okot a jövőnkkel kapcsolatban – legalábbis ami a gazdasági kilátásokat és stabilitást érinti: a működési mérlegünk 66 M Ft-tal lett pozitív, az önkormányzati

vagyon 5,66 milliárd Ft (2012-ben 3,071 milliárd volt, azóta folyamatosan növekszik).

Köszönettel tartozunk mindenkinek, legyen helyi magányszemély vagy vállalkozás, nyaralótulajdonos vagy nálunk nyaraló vendég, intézményvezető vagy hivatali munkatárs, hogy közreműködésükkel, fegyelmezett adóbefizetéseikkel hozzájárultak a közösség gazdálkodásának stabilitásához.

Köztünk élnek: Tislér Géza

Cikksorozatunk célja, hogy bemutassuk azokat a csopakiakat, akik itt élnek köztünk és munkájukkal, mindennapi példamutatásukkal, civil aktivitásukkal vagy valamilyen kiemelkedő teljesítményükkel hozzájárulnak a közösség jólétéhez, a környezet és a természet megóvásához, a település fejlődéséhez, és elviszik a nagyvilágba Csopak jóhírét.

A Csopaki Református Általános Iskola felújításáért, ezen belül településünk közösségéért, ifjúságunk fejlődéséért végzett kiemelkedő munkájáért Csopak Önkormányzata a „CSOPAK KÖZSÉGÉRT ÉRDEMÉREM” kitüntetést adományozta TISLÉR GÉZA református lelképásztornak részére.

Tislér Gézával beszélgettünk múltjáról és jelenéről, munkájáról, a „csopakiság” megéléséről.

Hogyan került Csopakra? Milyen utat járt be, mielőtt itt találta meg az otthonát?

Veszprémben születtem, 1971 óta Csopakon élünk. Középiskolai tanulmányaimat Veszprémben végeztem, majd Budapesten a Református Teológián sze-

reztem lelkészi diplomát. 15 évig Gyermelyen, majd 2001 óta Csopakon vagyok lelkész, édesapám örökébe lépve.

A templomtorony árnyékában nőttem fel, annak minden szépségével, nyugalomával és terhével együtt. Inspiráló volt a szeretet és tisztelet, amivel édesapámat körülvették, egyben nehéz feladatot is jelentett átvenni tőle ezt a feladatot.

1986-ban egy pályázat eredményeként felvettek a Magyar Rádióba, ahol külsősként különböző műsorokban riporterként dolgoztam. Ez akkoriban, a Kádár-rendszerben aktív lelkészként igencsak nagy felhívást keltett. Voltak azonban olyan mentoraim, akik már akkor érezték, hogy valami készül, és mindig megvédtek azokkal a támadásokkal szemben, amelyek azt firtatták, hogy „Mit keres ez a pap a rádióban?”.

1988-89-ben egy évig a nyugat-németországi Münsterben tanulhattam, ami abban az időben igencsak érdekes volt. Érett a változás Kelet és Nyugat viszonyában és ebben nekünk, magyaroknak nagy szerepünk volt. Hirtelen érdekes lettem, sokszor hívtak előadásokat tartani. Ebben az időben nagyon sok, mind a mai napig tartó baráti kapcsolat alakult ki, amiért hálás vagyok. Amikor hazajöttem Németországból, az Egyházak itthon is szerephez jutottak a médiában és mivel volt újságírói végzettségem és némi tapasztalatom, Egyházam engem delegált az akkori Magyar Televízióba, ahol 1990 májusától több mint harminc éven át dolgoztam. Külsős riporterként kezdtem a munkát és belső önálló felelős szerkesztőként és média referensként fejeztem be életemnek ezt a szakaszát.

Hálás vagyok ezekért az éveket, sok érdekes és értékes emberrel találkozhattam, eljuthattam a Kárpát-medencében Árvától Maradéig és azon túl is, kialakítva egy máig élő kapcsolati rendszert.

Nagyon sok szerepet tölt be Csopak életében. Hogyan tudja összeegyeztetni ezeket az önmagukban is teljes embert igénylő megbízásokat, feladatokat?

Csopak viszonylag kis közösség, így egyrészt ugyanazokkal az emberekkel találkozom mindegyik feladatkörben. A református gyülekezetben többek között az iskolába járó gyerekek családjával szervezünk programokat. Ugyanakkor ki is egészítik egymást ezek a szerepek, mert hol az egyik csoporttal esetleg nem találkozom, más szintéren találkozunk egymással. Valójában így tudom átlátni a

közösségben zajló folyamatokat, és igyekszem azokat támogatni, táplálni.

Bizonyára mindenki látta, hogy idén Csupak történetének egyik legnagyobb beruházása keretében elkészült a Csupaki Református Általános Iskola felújítása, bővítése, korszerűsítése, amelynek a szervezése, a pénzügyi feltételek megteremtése, a kivitelezés bizonyára nagy kihívást jelentett.

Igen, valóban. Új szintet építettünk az eredeti épülethez, felújítottuk a víz- és elektromos hálózatot. Nem kis áldozatot követelt ez a szülőktől és a gyerekektől is, hiszen másfél évig három helyszínen zajlott az oktatás, mostoha körülmények között. A szülők, és az egyházközösség összetartását demonstrálja számomra ez a másfél év, amit türelemmel, kitartással, egymás támogatásával viseltek az érintettek. Én azt vallom, hogy ez az iskola valójában Csupaké, a csopaki közösségé. Itt találkozhatnak egymással a családok, itt válnak szorosabbá a kapcsolatok, amelyek egy életen át elkísérik a gyerekeket, mint egy klasszikus alumni közösség.

Hogyan vélekedik a csopaki közösségről, a csopaki identitásról? Mit jelent ez egy olyan gyorsan változó világban, amelyben élünk?

Én - és tudom, hogy a körülöttem élő, dolgozó emberek, kollégák, barátok ugyanígy tesznek - tudatosan töreksem arra, hogy mindenkit elfogadjunk és befogadjunk. Vallom, hogy nem csak az a csopaki, aki itt született, hanem az is, akinek a gyermeke és az unokája is csopaki lesz. Aki ide hozza a gyermekét óvodába, iskolába, aki itt élhet egy szép,

boldog gyermekkort, és aki aktívan részt vesz ennek a közösségnek az életében.

Milyennek látja a közösség, a falu jövőjét?

Hosszabb távon a falu összetételének átalakulása ad feladatot a számunkra. Örvedetes, hogy sokan költöznek Csupakra, új lendületet és friss szemléletet hozva a falu életébe. Nálunk nem fogy az egyház és nem fogy a népesség. Az viszont a mi felelősségünk, hogy az ide települőket hogyan integráljuk a falu életébe, fogadjuk be a közösségünkbe, valamint hogyan tesszük lehetővé számunkra, hogy részesei lehessenek a „csopakiságnak”.

Nagy árat fizetünk valamennyien a „csopakiságért” – ki a lelkében, ki anyagiakban -, én azért szeretnék küzdeni, hogy minden csopaki átérezze az elköteleződés, a megőrzés és továbbadás felelősségét. Mint egy régi, szép fából épített balatoni hajó esetében: az ember azt igazából nem birtokolni akarja, hanem megőrizni és továbbadni az utánunk jövő generációknak. Múlt és jövő egyensúlyát kell megtalálnunk, egy időben kell befogadnunk az új dolgokat, a változásokat, és megőriznünk azt, ami valóban fontos.

Hogyan tudnak ezért tenni, milyen lehetőségeik vannak?

Több eszközzel próbáljuk kifejezni a „csopakiság” mibenlétét. Rendezvényekkel, kiadványokkal próbáljuk erősíteni a lokálpatriotizmust. Azonban nem elég csak beszélnünk róla, ennek a szellemében kell cselekednünk is. Az a hiteles ember, aki helyben teremt valamit, képes áldozatot hozni a szűkebb közösségéért, Csupakért. Én így szeretnék „csopaki” lenni. Nagy öröm és megtiszteltetés, hogy a közösség ezt látja, érzi, és kitünteti.

Köszönjük a beszélgetést, sok sikert kívánunk a munkájához!

Fotó: Blazsovszky Gábor

Fecskesors

2024 szeptemberében szinte az egész ország megdöbrent, amikor fecskék százait, ezreit láthatták éhen pusztulni a hirtelen érkezett hideg és viharos időjárás miatt.

Szívszorító volt látni a kismadarak haláltusáját, sokan próbáltak segíteni rajtuk, mérsékelt sikerrel. A természetért aggódó emberekben – talán joggal – felébred ilyenkor a harag, a büntudat, hiszen visszafordíthatatlanul változtatjuk meg az ökoszisztémát, ilyenkor keressük az okokat, a felelősöket, a cselekvés lehetőségeit.

Újságunk szerkesztésekor fontos célunk a környezet- és természetvédelmi tájékoztatás, szemléletformálás, ezért összegyűjtöttünk néhány szakértő véleményt arról, mi is történt valójában 2024 őszén.

Kezdjük a Balaton vízminőségével. A Balatonnál 2024 nyarán óriási árvízszünetet tapasztalhattunk.

A rovar, akivel esténként találkozhattunk a balatoni árvízszünetek egyik jellegzetes, nagytestű faja, a *Chironomus balatonicus*.

Az árvízszünetek lárvája tó üledékében nevelkedik, és onnan rajzik ki, jellemzően két nagyobb hullámban, tavasz végén/nyár elején és augusztus-szeptemberben. Mennyisége általában változatos a tó egyes területei között – jellemzően a Szigligeti és a Keszthelyi medencékben jóval gyakoribb, illetve az egyes években is nagyon változó mennyiségben fordul elő. Ez azért van, mert e faj mennyiségét alapvetően befolyásolja a táplálékukként szolgáló mikroszkopikus algák mennyisége. Ahol és amikor nagyon kevés volt az alga a megelőző időszakban, ott szinte alig találkozhatunk vele.

Amikor az algák mennyiségét jellemző klorofill-a koncentráció átlépi a 20 mikrogramm per liter értéket, azt követően az árvízszünetek nagyon felszaporodhatnak, magasabb algatermés esetén akár tömeges szintet is elérve.

A *Chironomus balatonicus* az 1980-as és 90-es években volt nagyon gyakori a tóban, gyakran az embereket is zavaró (az ideinél is sokkalta nagyobb!) mértékű rajzásokkal. A vízminőség javulásával párhuzamosan visszaeső algatermés miatt, az 1990-es évek végétől napjainkig csak viszonylag ritkán és inkább csak a tó nyugati részein találkozhattunk-e fajjal. Viszont 2024-ben, köszönhetően a feltételezhetően tartósan magas vízhőmérsékletnek is, az algák mennyisége a nyár végére már a tó egészében magasabban alakult az előző évekhez képest. Mindez pedig lehetővé tette az árvízszünetek szokásosnál nagyobb állományának kialakulását.

Fontos tudni, hogy az árvízszünetek lényeges szerepet töltenek be a tó anyagforgalmában, a megtermelő algákat elfogyasztva, azon felőve, alapvető táplálékot biztosítanak a halak és a víz mentén élő madarak, kétélűek számára. Az árvízszünetek tömeges megjelenése egyfelől jelzi az algák magasabb koncentrációját a vízben, egyben kedvezőbb életfeltételeket is teremtenek más víziszervezetek számára. (forrás: Balatoni Limnológiai Kutatóintézet, <https://www.blki.hunren.hu/node/15532>)

Ez a „terített asztal” jelentette a fiatal fecskék végzetését, mert idevonzotta a vonulásra készülő, vagy éppen úton lévő fecskéket.

Ezek a madarak, mielőtt megkezdénék az útjukat az afrikai telelőhelyükre, alaposan feltöltekeznek. Nyár végén sokkal többet táplálkoznak, mint amire szükségük lenne, hogy részben zsírként elraktározzák az élelmet, részben pedig felerősítsék a mellizmaikat a nagy repülés előtt.

A hideg, viharos idő miatt azonban elültek a szúnyogok, a fecskék pedig csak repülő rovarokkal tudnak táplálkozni. Valójában tehát nem a hideg, hanem a táplálékhiány, az éhség volt a kritikus tényező ebben a helyzetben.

Ugyanakkor érdemes azzal is tisztában lenni, hogy – miután a fecskék hihetetlenül gyors madarak – nincs természetes ragadozójuk, ezért az időjárás szabályozza a fecskék állományát.

Minden évben elpusztul a fiatal fecskék 70-90%-a. 2024 őszén a szerencsétlen körülmények miatt a szemünk előtt zajlott ez a folyamat.

A tapasztalt madarak időben elrepültek, hiszen 2-3 nappal előbb, 1000 km-es távolságból is jól érzékelik a rossz idő érkezését. Amelyik madár jól döntött, délre húzódott és megelőzte a vihart. A tapasztalatlan, fiatal madarak azonban rossz döntést hoztak, a „táplálékhiány elterelte a figyelmüket”, így a természet döntött a sorsukról.

Az, hogy megrázó jelenetek tanúi lehettünk 2024 szeptemberében, talán segít abban, hogy másképp tekintsünk a környezetünkre, a velünk együtt élő élőlényekre. A fecskék számra 2000 és 2010 között 61-62%-kal csökkent. Meg sem tudjuk számolni, ez hány egyed jelent. Az okok között szerepel a nagyüzemi mezőgazdaság, a klímaváltozás, a kémiai szúnyoggyérítés és a fészkek levetésének szokása.

A Magyar Madártani Egyesület intenzív kampányának köszönhetően a fészkekre immár sokkal jobban vigyázunk, sőt, sokan műfészkeket helyeznek a házaikra, hogy odacsalogassák a fecskéket. 2010 óta megállt az állomány csökkenése.

Itt, a Balaton partján, érdemes végiggondolni a szúnyoggyérítés kérdését. Talán eszünkbe jutnak majd az út szélén haldokló fecskék, amikor nyáron zavarni kezdenek a szúnyogok.

A többi már az olvasó fantáziájára bízunk. Mindenki felteheti magának a kérdést, hogyan bánik a közvetlen környezetével (pl. a szemét, zöldhulladék kezelése), vagy, hogy milyenek a fogyasztási szokásai, milyen környezeti terheléssel jár együtt a túlzott fogyasztás?

A fecskék – a nálunk leggyakoribb füsti- és molnárfecskék – ezer éve velünk élő állatok. Mindig is az emberi épületek jelentették számukra a fészkelőhelyet, a háztáji állatok közelsége a biztos táplálékforrást.

Az állományuk csökkenése fontos jelzés felénk arról, hogy megváltozott a környezetünk. A 2024 őszén látott fájdalmas tömeges fecskepusztulás mögött összetett okok állnak, de szinte mindegyik mögött ott találjuk az emberi tevékenységet.

Dráma

Fecskehalál, tömeges fecskehalál,
Ez a hír úgy szíven talál, szíven talál.
Torlódik a sor, senki nem kiabál.
Táblákat tart sok fiatal, mert a vihar
s a monszuneső
útját állja sok kicsi testnek.

Kényszerpihenő.
De nincs bogár, kukac se már,
és lassan elfogy az a kicsi erő,
mely távolra már nem elegendő.

Kétségbeesve, vergődve cikáznak még
az autók közt s a házak között,
mert az ősi hajtóerő génjeikben él.

És most oly távolra került a CÉL...

„Lassíts!” „Fecskék!” - táblák sora,
bajban van szívünk kedves madara.

Ha veréb lenne e kicsi madár,
akkor is fájna a madárhalál.

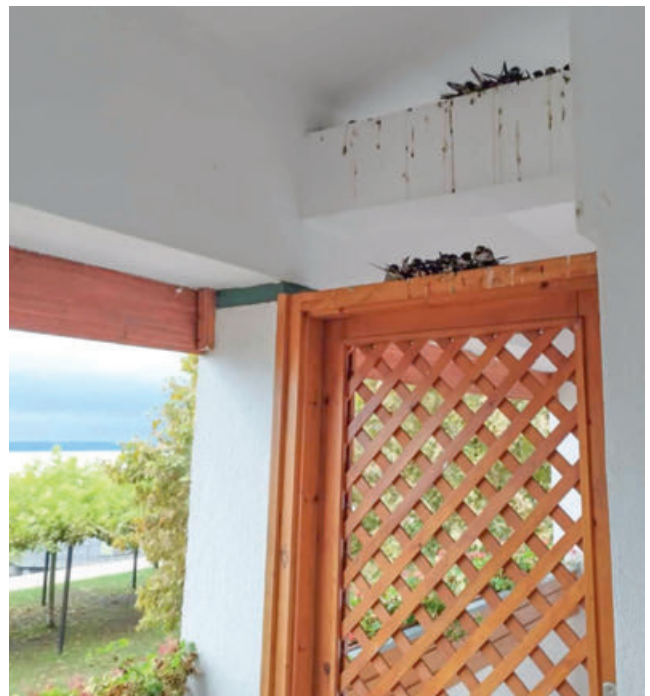
De a fecske a mi madarunk, ő a „Ficseri”,
villás farkú, illanó, kedves csicseri.

Művészet, ahogy tapasztja apró
sárdarabokból a szilárd fecsketanyát.

Két fészkekaljat nevel egy hű fecskepár,
idén hármat is, mert volt rovar, bogár.

S most e fészkekalj haldokol! De fáj! De kár!

*Boksay Györgyné
ny. tanítónő
2024. szept. 15.*

Fotó: Béndek Edit

Csopaki Mesék

Fecskementők

Csodálatos a csopaki ősz. A fák lassan magukra öltik pompás színeiket, a Balaton lágyan fodrozódik, ahogy a langyos szellő táncot lejt a felszínén, a levegőt pedig betölti az érett szőlő édes illata. A fecskék is ilyenkor indulnak hosszú útjukra dél felé. Fegyelmezett vonalban, kecses szárnycsapásokkal szelik át a kéklő eget.

Ám idén ősszel valami egészen különös és váratlan történt. A balzsamos meleget egy szempillantás alatt elfújta a hirtelen támadt jeges szél, és az égből, mintha dézsából öntenék, ömleni kezdett az eső. Az égen sikló fecskecsapat egy pillanatra megzavarodott, majd hirtelen nyoma veszett. Csupán egy kis fekete pont keringett riadtan körbe-körbe. A fekete pont, egy fiatal fecske volt, aki még túl gyengének bizonyult ahhoz, hogy a többiekkel repüljön ilyen hideg időben.

Amikor már nem bírta tovább a szárnya, egy bokor mellé huppant. Reszketett a hidegtől, és kétségbeesetten kutatott ennivaló után. A földön azonban már nem volt semmilyen rovar vagy apró falat, amit bekaphatott volna. A levelek eltakarták előle az utolsó kis bogarakat is. Összekucorodott hát a hideg fűben, és azt hitte, itt a vég.

Bibi és Boti épp hazafelé tartottak az iskolából, amikor észrevették a kis árvát. Boti először azt

gondolta, egy falevél fekszik ott, de ahogy közelebb mentek, meglátták a remegő madarat.

–Boti! Nézd! Egy fecske! – kiáltott fel Bibi. – Nem szabad itt hagynunk, meg fog fájni!

Boti gyorsan a táskájába öntötte rajzdoboza tartalmát, majd óvatosan felemelte a kis fecskét, és az üres dobozba tette. Otthon aztán gondosan kibélelték a dobozt száraz ronggyal, és még egy langyos vízzel töltött palackot is betettek a kismadár mellé, hogy ne fázzon. Boti összegyűjtött pár hangyát a kertből, és azokkal próbálta megetetni a madárkát, de az nem fogadta el a felkínált csemegét. – A legjobb lesz, ha elvisszük az állatkórházba, ott biztosan tudnak rajta segíteni! – mondta az anyukájuk.

Az állatkórházban nagyon megdicsérték a gyerekeket, hogy ilyen gondosak voltak.

– Nagyon jól tettétek, hogy behoztátok! – mondta az egyik gondozó. – Pár nap etetés, pihenés és meleg környezet, aztán a kismadár újra szabadon repülhet majd.

Bibi és Boti büszkén néztek egymásra. Tudták, hogy jót tettek.

Napokkal később az állatkórházból azzal hívták fel őket, hogy a kismadár teljesen felépült, és készen áll a szabadon engedésre. Az gondozók meghívták

a gyerekeket, hogy ők is legyenek ott a nagy pillanatnál.

Az egyik doktor néni Boti tenyerébe helyezte a csöppséget, és a madárka szinte azonnal, boldogan csivitelve szárnyra kelt. Amint a levegőbe emelkedett, csatlakozott egy épp arra repülő fecskecsapathoz. Bibi és Boti örömmel nézték, ahogy a kis túlélő a magasba repült. Addig integettek utána, amíg el nem tűnt a távolban.

A következő nyáron valami különleges történt. Bibi és Boti épp a kertben játszottak, amikor két fecske kezdett körözni a fejük felett. Csivitelve és boldogan repkedtek körülöttük, mintha csak üdvözölni akarnák őket.

– Nézd, Bibi! Fecskék! – kiáltott fel Boti. – Szerinted az egyik közülük a mi fecskénk lehet?

Bibi felnézett, és bólintott. Tényleg az ő fecskéjük tért vissza! És nem volt egyedül: hozta magával a párját is, hogy megmutassa neki a gyerekeket, akik megmentették az életét.

Bibi és Boti boldogan mosolyogtak, miközben a két fecske vidáman keringett fölöttük, mintha csak köszönetet mondanának a segítségért.

Írta: Jámbor Eszter – www.5tornacsuka.hu

Illusztráció: Tombor Balázs

Környezettudatos kertgondozás - komposztálás

Bár most télen kevés munka akad a kertben, érdemes felkészülni a tavaszi munkákra. El lehet kezdeni kicsit másképpen gondolkodni a kertről, a természet-ről, ötleteket lehet gyűjteni arról, hogyan tudjuk a természettel összhangban művelni saját kertjeinket. Ebben a cikkben – folytatva a decemberi újságban elkezdett gondolatmenetet – ahhoz szeretnénk támpontokat, ötleteket adni, hogy mit kezdhetünk a kertben, a háztartásban összegyűlő szerves hulladékkal.

Mi is a komposztálás?

A komposztálás a természet saját módja az újrahasznosításra. A komposztálás segít abban, hogy természetes úton zárjuk azt a körfolyamatot, amit azzal indítunk el, hogy a növényeket felhasználjuk. Amikor a szerves anyagok szabályozottan bomlanak le, új hasznos termék, humusz keletkezik belőlük. Ez tapasztja össze a talaj apró szemcséit morzsákká, serkentő anyagot nyújt a növények gyökereinek, tápanyagokat juttat a talajban tevékenykedő mikroorganizmusoknak. A titokzatos és minden hatásában még nem tisztázott humusz nélkül nem képesek a magasabb rendű növények táplálkozni, növekedni és szaporodni. Tehát a legjobb dolog, amit a háztartási és kerti hulladékkal tehetünk, a komposztálás. Bárki képes megvalósítani, kevés időt és energiát igényel. Bár nem bonyolult, de néhány szabályt mindenképp be kell tartanunk.

Első lépés – a hely kiválasztása

A megfelelő hely kiválasztásánál fontos, hogy félárnyékos és sík területet válasszunk. Kiskerti viszonylatban egy négyfős család számára egy-két 1-1,5 m³-es komposztáló szükséges. Ezenkívül, szükségünk van egy komposztládára, ami lehet fa, fonott, műanyag és fémhálós. Lényeges szempont még, hogy jól szellőztethető, szétszedhető és környezetbarát legyen. Alapvető eszközök még egy gyűjtőedény a konyhában – ahol már külön gyűjtjük a komposztálható hulladékot –, metszőolló, kis balta az aprításhoz, lapát, vasvilla a forgatáshoz, átrakáshoz, öntözőkanna a nedvesítéshez, lécek, fólia vagy textília a takaráshoz.

Második lépés – a komposztálás folyamata

Komposztálás során figyelni kell a megfelelő tápanyag, víz és oxigénellátottságra. A jó komposztáló elég szellős és kellően nedves. Amennyiben az anyag túlságosan tömör, rothadás jön létre, mivel nem kap elég levegőt. Ekkor olyan mikroorganizmusok jelennek meg, melyek életéhez nem kell oxigén (anaerob). Ez nem előnyös, és ráadásul bűzös is. Ilyen módon anyagunk elrothad, s nem lesz értékes humuszunk. A mikroorganizmusok munkájához két elem: a szén és a nitrogén nélkülözhetetlen, ezeknek fontos az

aránya ahhoz, hogy a komposztálás gyorsan végbe menjen. Több szénre van szükség, mint nitrogénre (25:1). Azt mondhatjuk, hogy általában minden ún. barna hulladékban (faág, gally, szalma stb.) sok szén van. A nedves, „puha”, fehérje-dús zöld hulladékokat alaposan össze kell keverni a száraz, „barna” hulladékkal, hogy homogén kiindulási anyagot kapjunk. A komposztálót néha gondozni is kell. A már említett barna és zöld anyagokat egymásra rétegezzük, így a száraz rész elegendő nedvességhez jut a lédszénből. A barna rész adja a vázlat, biztosítja a jó szellőzést. A rétegek közé teríthetünk vékony földréteget, mely nem csak azért előnyös, mert elfedi a kellemetlen szagokat, de mindig vannak benne lebontó szervezetek, melyek meggyorsítják a feldolgozást. A rétegezést célszerű száraz réteggel kezdeni. Az idő teltével komposztunk összeesik, ezért 2-3 havonta át kell forgatni. Erre azért van szükség, mivel a tömörödött anyagból a levegő kiszorul, s ezzel lazítjuk, levegőztetjük. A már kész humuszrészecskék segítik a még nem lebomlott részek átalakulását. Az átforgatáshoz elég egy kerti villa, melynek segítségével a száraz részeket összekeverjük a nedvessel, a barna részeket a zölddel.

Harmadik lépés - a komposzt felhasználása

Kb. 3 hónap alatt friss komposzt keletkezik. Kb. 12 hónapot kell várni ahhoz, hogy érett komposztot kapjon. A friss komposzt még nem teljesen stabil, ezért a növények gyökérzetére, növekedésére káros anyagokat tartalmazhat. Az érett komposzt sötét, feketés barna, könnyen morzsálódik, tavaszi eső áztatta földre emlékeztető illatú. Befejezéskor az anyagot át kell rostálni, a fennmaradó részeket visszatevesszük a komposztálóba. A komposztot fel lehet használni ültetéskor, ha a növények alá kerülő földhöz keverjük, tehetjük virágcserepekbe, balkonládákba, zöldség- és virágágyások, szőlők, gyümölcsösök termékenységét segíthetjük elő a használatával.

Miket lehet, és miket nem lehet komposztálni?

Jó komposzt alapanyag a kikapált, kihúzott gyomok, a lekaszált fű, kávézacc, teafű, apróra tört tojáshéj, lomb, avar, ágnyesedék, gyümölcs és zöldség maradék, virágok, fűrészporsó, fahamu. Természetesen minden szerves anyagot lehet komposztálni, de sok anyag lassan bomlik, mások bomlásuk során kellemetlen szagot adnak vagy a jó humusz kialakulását gátolják. Fontos, hogy ne kerüljön bele nagy gally, faág, záptojás, sült konyhai maradék, olaj, zsír, csont, háztartási szemét, vegyszer, gyógyszer, állati tetem, karácsonyfa maradék, üveg-, fém-, műanyag- és papírhulladék, porzsák tartalmát, széntüzelésű kályhák salakja.

forrás: <https://humusz.hu/>

Vízkereszt

Magyarországon a középkorban a januárt, még januárius hónapnak, Boldogasszony havának hívták. Ma már szinte csak a karácsonyfa leszedése kötődik ehhez a naphoz, régen azonban számos jósló, az időjárással, termékenységgel kapcsolatos néphagyomány kapcsolódott az év kezdő hónapjához. Az egyik jeles dátum a Vízkereszt, avagy a háromkirályok napja, amelyet január 6-án ünneplünk.

Ez a nap jelképezi a karácsonyi ünnepkör zárását, és a farsangi időszak kezdetét. A nehéz paraszti munkák alól ebben az időszakban „felmentést” kaptak az emberek, ez volt hát a vigadozás, a farsangi multságok időszaka egészen a nagyböjtig.

A 4. századig Jézus születésnapját és az év kezdetét is ezen a napon ünnepelték. Az egyház ekkor emlékezik meg Jézus megkereszteléséről és a napkeleti bölcsekről. Ekkortól kezdve szenteli a vizet a keleti egyház, a középkortól pedig a nyugati egyház is. Régen haza is hozták a szentelt vizet s meghintették vele a házat, az állatokat a gonosz szellemek ellen, de hittek a gyógyító hatásában is, szerintük minden betegségre jó volt, de használták a mezőgazdaság és állattartás területein is. A víz és tömjén szenteléséből alakult ki a házszentelés.

A szenteltvizet a bölcsőtől a koporsóig felhasználták. A víz tisztító erejébe vetett hit az alapja, hogy ezen a napon néhol ősbibb formája is megmaradt a vízzel való mágikus eljárásoknak. Például Jászdózsán léket vágtak a Tarnán és lelocsolták egymást az emberek, hogy egészségesek legyenek – „ne legyenek se himlősök, se rühesek”. A jószágot is levitték a folyóhoz ugyanilyen célból.

A vízkeresztkor szentelt vízzel még aznap beszentelték az állatokat, ittak és a kútba is öntöttek belőle. Az Ipoly menti községekben a kelenyeiek a

ház földjét meglocsolták a szenteltvízzel, hogy a gonosz szellem ne ártson, és Isten áldása legyen a házon, a gyerekeknek is adtak egy-egy kortyot, hogy egészségesek legyenek. Az istálló sarkait is megszentelték – ugyancsak az ártó hatalmak ellen. Az esztendő folyamán megszentelték vele a gyerekágyas asszony ágyát, tettek az újszülött fürdővizébe, meghintették vele az esküvőre induló menyasszonyt és vőlegényt, a haldoklót és a háznál felravatalozott halottat. Borogatták a fejfájóst, ittatták vele a betegget. Hatékonyak tartották az ártó hatalmak, a rossz szellemek és a vihar elűzésére. Vízkeresztkor a szenteltvizet háromkirályok vizének is nevezik.

A házszentelés alkalmával krétával rajzolták fel Gáspár, Menyhért és Boldizsár nevének kezdőbetűit és az évszámot. Úgy vélték, ez a felirat megvédi a házat villámcsapás és a boszorkányok rontása ellen.

Az ünnephez tartozott a háromkirályok megjelenítése, a *háromkirályjárás* szokása. A házról házra járó fiúgyermek, ritkábban leányok jellegzetes viseletdarabja volt a díszes süveg, fontos kellékük a többnyire kiugratható szerkezetre szerelt csillag. A lejegyzett szokásváltozatok egy részében már csak a szereplők elnevezése sejteti, hogy a háromkirályjárás valamikor dramatikus jellegű játék volt. Többnyire már csak az adománykérő, ünnepköszöntő háromkirályjárás változatait ismerjük.

Általában vízkeresztkor vagy karácsonykor és újévtől vízkeresztig jártak.

Vízkereszt napjához is kapcsolódnak időjárásjóslások. „Ha vízkereszt vizet ereszt, izikedet padra rekeszd” – mondják Berettyóújfalun. „Ha vízkeresztkor megcsordul az eszterhéj, az íziket rakjátok el, mert hosszú lesz a tél” – hangzik a rigmus hegyközi változata. Az ízik (takarmánymaradék, nádtörmelék, kukoricaszár) fűtésre is szolgált. Hideg idő esetén a korai tavaszban reménykedtek.

(forrás: *Magyar Néprajz, VII. Népszokás, Néphit, Népi vallásosság Akadémiai Kiadó, Bp. 1990.*)

Adventi ablakok fénye

2024-ben első alkalommal, lakossági kezdeményezésre indulhatott el az Adventi ablakok fénye Csopakon ötlet, mellyel reméljük sikerül hagyományt teremteni településünkön.

December 01-től december 24-ig 17 óra után, minden nap egy új helyszínen tűntek fel az ünnepi dátumok egy előre elkészített kalendárium szerint.

A dátumokat a résztvevőknek kellett elkészíteni, és megjeleníteni az ablakban, kertben vagy akár a kerítésen is. A díszítést pedig mindenki a saját ízlése, anyagi helyzete, kreativitása alapján készíthette el elvárások nélkül. Több család az odalátogatókat egy kis süteménnyel, forró itallal és egy hangulatos beszélgetéssel, közös sütögetéssel is várta.

A kezdeményezés sikerét mutatja, hogy a dátumok pár nap alatt elfogytak, az érdeklődés folyamatos volt, még a dátumok kiosztását követően is többen kérték, hogy „tartalék listára” kerülhessenek visszamondás esetén.

A kezdeményezésben helyi lakosok vettek részt, de csatlakozott hozzájuk a Mandulavirág Óvoda, a Csopek Nyugdíjas Klub, a Csopek Településért Közalapítvány, a Mandulavirág Gyógyszertár és az Önkormányzat is.

A kezdeményező maga is „új beköltözőként” tekint magára, aki 3 éve Csopakon él, 6 éve itt dolgozik. Új lakóként fontosnak tartja, hogy az ide érkezők a közösség kohéziójának erősítésében szerepet vállaljanak. Ha az újonnan érkezők részt vesznek a helyi eseményeken, közös programokban, könnyebben beilleszkednek, ugyanakkor a friss szemlélettel, innovatív ötletekkel új energiát, lendületet is hoznak,

és részévé válnak a közösség történetének és hagyományainak. Ez nemcsak számukra, hanem a település egészének is erősíti az identitását és a helyi büszkeségét.

Köszönet minden résztvevőnek, akik nagy örömmel készítették el az ünnepi díszítést, és ezzel igazi közösségként tették még varázslatosabbá az itt élők ünnepi várakozását.

Reméljük, hogy 2025-ben is sokan csatlakoznak a kezdeményezéshez!

Bíró Donatella

Karácsonyi fogadások

2024 adventjén is megrendeztük azokat a fogadásokat, ahol a közösség számára fontos szerepet betöltő emberekkel, civil szervezetek képviselőivel, szépkorúakkal, és a hivatal munkatársaival találkozunk, és megköszönjük egész éves munkájukat, aktivitásukat.

Én sajnos nem tudtam részt venni személyesen ezeken a rendezvényeken, ezért most itt szeretném köszönteni a résztvevőket, itt szeretnék köszönetet mondani nekik.

A társadalmakat naggyá tevő polgári kezdeményezés, a civil felelősség fontos érték minden közösség számára. A helyiek, civilek által kezdeményezett szervezetek a szabadság és az egyenlőség egyensúlyozásának kulcsai a demokráciákban: ezek segítik, hogy a polgár érett, felelős ember legyen, ne pedig nagyra nőtt gyerek, aki állami gondozást igényel minden tekintetben.

Civil szervezeteink ebben mutattak és mutatnak példát mindnyájunknak, amiért köszönettel tartozunk.

Társadalmunk, így Csopek közösségének is fontos szereplői, aktív részesei a **nyugdíjasok**. Az ő generációjuk már megtanult jól várakozni, és talán

megtapasztalta azt is, hogy a békének belül, a lelkünkben kell először megszületnie, mert ez hozza el a békét az egész közösség számára.

Bánk József, katolikus püspök szavait idézve mondok nekik köszönetet:

„Vajon mibe világít bele az adventi gyertya pislákoló fénye? E fénynél átlátjuk, hogy életünk nem csupán szürke napok summája. Nem csak sok fáradozás, lőtás-futás,

fáradtságos munka és kevés siker s még kevesebb öröm forrása. (...) E fénynél átlátjuk, hogy a fizika és anyag világa mögött nyílik egy titokzatos kapu - egy másik világba, amelyet nem lehet mikroszkóp alá tenni, amellyel sem tudomány, sem politika, sem gazdagság, sem pénzügy nem foglalkozik - de annál inkább a sajtó szív.”

Végül, de nem utolsó sorban **kollégáimnak, a hivatal minden munkatársának** szeretnék köszönetet mondani türelmükért, kitartásukért, egész éves munkájukért.

Azért gyűlünk össze velük évről évre advent idején, hogy egy kicsit kötetlenül lehessünk együtt. Ne csak a hétköznapi feladatok és határidői fűzzenek össze bennünket, hogy lehetőségünk legyen nem csak kollégaként, hanem emberként is figyelni egymásra. Hiszen Csupak nem csak a munkahelyünk, hanem az otthonunk, a hely, ahol jól érezzük magunkat.

A munkánk nem nélkülözheti az empátiát, az emberekkel való törődés és figyelem képességét. Az emberek szeretete pedig egy olyan nélkülözhetetlen tulajdonság, ami fontos támaszunk lehet olyan munkakörben, ahol emberekkel, sorsokkal, közösséggel dolgozunk.

Én azt gondolom, sőt, tudom, hogy a kollégáim képesek ezt gyakorolni, megélni a mindennapokban. Még akkor is, ha türelmetlen, dühös emberekkel kerülnek szembe. Akkor is, ha nehezen megoldható problémákkal találkoznak, vagy úgy érzik, hogy áthatolhatatlan falak veszik körbe őket. Köszönet jár érte.

2025-ben Csupak közössége nevében is számítok valamennyiükre, Boldog Új Évet Kívánok!

Ambrus Tibor polgármester

Falukarácsony

2024 Falukarácsonya ismét különleges alkalom volt arra, hogy a közösség tagjai együtt ünnepeljenek és átéljék az adventi időszak meghitt pillanatait. A helyi civil szervezetek és intézmények ezúttal is aktívan hozzájárultak az eseményhez számos finomsággal, forralt borral, meleg teával és egyéb karácsonyi harapnivalóval. Köszönet a vendéglátásért, a jó szóért!

Jó volt együtt lenni, együtt ünnepelni!

Új barátság a láthatáron

Nagy öröm érte Csupakot, amikor a festői szlovákiai település, Zdiar Turisztikai Egyesülete megkezdte Ambrus Tibor polgármester urat azzal a szándékkal, hogy egy lehetséges testvérvárosi kapcsolatot kiépítéséről egyeztessenek.

A Magas Tatra lábainál fekvő elbűvölő Zdiar lakói nagy érdeklődéssel fordultak közösségünk felé, hiszen úgy érzik, hogy településeink között számos közös érték és hagyomány képezhet alapot egy gyümölcsöző együttműködéshez. A két település természeti adottságai is csodás harmóniában állnak egymással. A tátrai hegyvidéki táj lenyűgöző panorámájával és tiszta levegőjével vonzza a látogatókat.

Ez az új kezdeményezés nemcsak a közösségeink közötti barátságot mélyítheti el, hanem lehetőséget ad arra is, hogy lakosaink megismerjék egymás értékeit, hagyományait és közös programok révén erősítsék a kapcsolatunkat.

Nyitott szívvel és településünkre büszkén vezettük körbe a küldöttséget az első látogatásukkor.

Az alábbiakban bemutatom, hogyan zajlott a látogatás.

Bár az eső egész nap zuhogott, Csupak így is elvarázsolta a Zdiar-i küldöttséget.

Elsőként a polgármester úrhoz látogattunk, aki szívélyesen fogadta a vendégeinket. A megbeszélés

során a lehetséges együttműködési területekről, közös tervekről esett szó. Távozásukkor a polgármester úr egy gyönyörű Csupak, a parton túl... c. könyvet ajándékozott nekik, amivel nagy örömet szerzett a vendégeinknek.

Ezután a Csupaki Református Iskolát csodálták meg - egyelőre az idő szűke miatt csak kívülről -, de már így is lenyűgözte őket az épület modern kialakítása és felszereltsége, amelyet nagy elismeréssel méltattak.

Később a Petrányi pincétől csodálták a lélegzetelállító balatoni panorámát.

A táj szépsége és a hely varázslatos hangulata mindenkit megbabonázott.

Ezután vendégeink elfoglalták szállásukat a szépséges és nyugalmat árasztó Manor House Inn-ben. Délután a Jásdi pince vendégszeretét élvezték a látogatóink, ahol a Tamás pincével közösen bemutattuk a csopaki borok fenséges ízvilágát.

Jókedvű és tartalmas beszélgetéseket folytattunk egymással, remélve, hogy tovább erősíthetjük az újonnan formálódó kapcsolatot és részesei lehetünk egy gyümölcsöző barátságának, mely a jövőben mindkét település számára értékteremtő erővel bír.

Tamás Benedetta

Megújult a közösségi könyvtár

A kibővült és megszepült Csupaki Református Általános Iskola épületében megbújó közösségi könyvtár is új arculattal várja az olvasni vágyó csopakiakat. Harkai Nórával beszélgettünk a könyvtárról, kínálatról, programokról.

Miben változott meg a könyvtár? Mivel találkozhat az olvasó?

Nagy örömünkre az iskola átépítésével egyidőben a könyvtár belső tere is megújult. Levegősebb, kicsit tágasabb lett a tér, sikerült átláthatóbban elhelyeznünk a könyveinket, kiadványainkat. Ebben az intézményben közösen kezeljük az iskola és a község könyvállományát, így összesen kb. 6000 kötet szerepel jelenleg a gyűjteményünkben.

Befolyásolta maga az építkezés a könyvtár forgalmát?

Természetesen, hiszen sokáig nehezen lehetett megközelíteni a könyvtárat, emiatt egy kicsit el is maradoztak az olvasók. Most azonban már hívogató a környezet, jól esik itt a csendben megpihenni egy kicsit, beszívni a könyvek illatát. A gyerekekre gondolván néhány babzsákot is beszereztünk.

Jellemzően kik látogatják a könyvtárat?

A látogatóink nagy része az iskolából kerül ki, sok gyermek és sok pedagógus jár hozzánk akár olvasni, akár kölcsönözni. Nyáron sok nyaraló keres fel bennünket, télen viszont az idősebb helyiek látogatnak minket, hiszen ilyenkor nem akad kerti munka, több idő marad az olvasásra.

Mi mindent kínál a könyvtár?

Amennyire egy ilyen kis könyvtárban az lehetséges, igyekszem beszerezni a népszerű, modern irodalmi műveket és regényeket, de természetesen számos szépirodalmi mű, ismeretterjesztő kiadvány, szak-

könyv is megtalálható nálunk. Számos folyóirat kölcsönözhető, az adott és előző évi kiadások mindegyike. Kiemelt feladatnak tekintem, hogy megszerettessem a gyerekekkel az olvasást. Számos programot is szervezek, egyelőre leginkább a gyerekeknek. Például bábelőadást, kutyás foglalkozást, versmondó versenyt. De tervezek felnőtteknek szóló programokat is, például ünnepekhez kötődő kézműves foglalkozásokat.

Mi teheti vonzóvá a könyvtárat az on-line térben elérhető hatalmas kínálat és az e-book olvasók világában?

Van olyan látogatónk, aki bár rendelkezik ilyen eszközzel, mégis rendszeresen betér hozzánk, mert más érzés egy papírra nyomtatott könyvet olvasni, mint az elektronikus szöveget. Más a hangulata, az illata, kézbevehető, megfogható, tapintható élmény is egyben. Ez a kis helyiség nemcsak egy közművelődési intézmény, hanem egy apró sziget a hangos külvilágban, ahol különleges atmoszféra uralkodik. A gyerekek gyakran olyankor is bejönnek, amikor nincs nyitva a könyvtár, de meglátnak az iskolában, és bekérdzkednek. Bár van egy számítógépünk, amit bárki használhat, idáig még egy gyermeknek sem jutott eszébe odaülni és használni. Itt vonzóak a könyvek, magazinok, társasjátékok. Ráadásul az olvasni szerető gyerekek szülei is beiratkoznak hozzánk, így lassan, de biztosan gyarapodik a látogatóink száma.

A közösségi könyvtár a jövőben is szeretettel vár mindenkit a református iskola épületében. A kölcsönzés ingyenes.

Nyitvatartás:

Kedd: 9-12-ig és 14.30-18-ig

Szerda: 8-10-ig és 14-17.30-ig

Nyugdíjasklub

2025. január-február havi program

Nem csak nyugdíjasoknak!

- Január 15. szerda** 15 óra **Évnyitó összejövetel, tájékoztató a Kultúrházban.**
- Január 22. szerda** 15 óra **„A tél veszélye; Az online világ veszélyei; Vagyonvédelem; Áldozat” Szekeres Kornél rendőr őrnagy előadása a Kultúrházban.**
- Január 29. szerda** **Babakiállítás megtekintése a Huray villában Balatonfüreden**
- Február 05. szerda** 15 óra **Chikán András utibeszámolója a Kultúrházban.**
- Február 12. szerda** 15 óra **Egészségnap - Mozgás idős korban Gyógynövények alkalmazása Kultúrház**
- Február 22. szombat** **Színházlátogatás a Budapesti Operett színházba Részletekről későbbi időpontban lesz tájékoztatás!**
- Február 26. szerda** 15 óra **Farsangi vidámságok Zene, tánc, tombola a Kultúrházban.**
- Senior örömtánc Gyógytorna** minden kedden 14,30 órakor a Kultúrházban minden hétfőn 14 órakor a Kultúrházban
- Klubfoglalkozások:** Összejövetelek a Civilházban, igény szerinti napokon és időpontban.
A foglalkozásokat és azok programjait a szakkörök szervezik.

Pénztár és könyvtár minden szerdán 13,45 órától 14,45 óráig a civilházban.

Rendezvényeinkre minden érdeklődőt szeretettel várunk!

A programváltozás jogát fenntartjuk!

Vezetőség

Közösséget teremteni és teremteni a Közösségért, egyaránt ÉRTÉK

Eredményes, és eseményekben is bővelkedő esztendőzt zárt a csopaki Hullámtörők Sportegyesület. A mintegy 13 éve itt működő taekwon-do klub a 2024. évtől kezdődően immár önálló csopaki bejegyzésű sportegyesületként képviseli a magyarországi ITF Taekwon-dot a településen.

A 2024. évben a klub sportolói 4 nagy versenyen (2024. évi Magyar Bajnokság, és 3 nemzetközi verseny) összesen **33-szor állhat-tak dobogóra, ebből 12 esetben a legfelső fokára**, amely eredmények jól mutatják, hogy a „szakmai” képzés a klubban országos szinten is magas színvonalú, az övvizsgákon a klub tagjai felkészülten és eredményesen vesznek részt. A tanítást már 6 fekete öves mester adja tovább a tanítványoknak, nem mellőzve természetesen a saját folyamatos fejlődésük érdekében tett erőfeszítéseket, országos továbbképzéseken történő részvételüket.

A vonatkozó képzéseken és vizsgán túljutva a 2024. évtől kezdődően az egyesület már versenybíró is delegál a versenyekre, aki legutóbb októberben, a 7 ország, 570 versenyzőjével megrendezett

Eagles Cup kétnapos nemzetközi taekwon-do versenyen bíraskodott.

A helyi közösség, valamint a környező települések lakossága számára az egyesület tevékenysége az elmúlt évek során mindinkább ismertté vált, népszerűségét mutatja, hogy az edzéseket nem csak csopakiak, hanem más települések sportolói is látogatják. És bár vitathatatlan, hogy a csapat tagjait jellemzően a taekwon-do tanulása vonzotta be a klubba, mára már jól érzékelhető, hogy itt nem csak egy koreai harcművészet tanulására és gyakorlására nyílik lehetőségük, ha-

nem egy nagyon összetartó, önzetlen, segítő közösség tagjaivá válhatnak.

Az egyesület tevékenységének elismerését mutatja az is, hogy a Csupaki Önkormányzat az elmúlt évek során több tagunkat is kitüntette, legutóbb a 2024. évben Gábor Alma „Év sportolója” elismerésben részesült.

A taekwon-dosok rendszeresen és szívesen kapcsolódnak a település közösségi programjaihoz is, beleértve akár a csopaki strandon történő, mások számára is nyitott és népszerű vízi edzést, amelyre 2024 nyarán már kilencedik alkalommal került sor, de

aktív szerepet vállalnak a település szépítésében is, melynek keretében novemberben 283 cserjét, 6 rózsát és 8 facsemetét ültettek el a csopaki Madár-les területén.

Mert Közösséget teremteni, és teremteni a Közösségért, egyaránt ÉRTÉK.

Továbbra is szeretettel várunk az edzéseinkre mindenkit, akit érdekel a harcművészetek világa, aki szeretne egészségesebb, dinamikusabb, fittebb lenni, akinek igé-

nye van egy kis elmélyülésre, a hétköznapokból történő kiszakadásra, illetve aki szeretne egy összetartó, nyitott közösség tagja lenni.

Végül, de nem utolsósorban ezúton is köszönjük Mindenkinek, aki támogatott bennünket a 2024. évben. Magánszemélyeknek, akik elismerik tevékenységünk fontosságát és önzetlen anyagi segítséget nyújtottak céljaink megvalósítása érdekében, a Csupaki Üdülőfalu és Kempingnek, hogy he-

lyet biztosított számunkra a közösségi rendezvényeink lebonyolításához, valamint a Csupaki Önkormányzatnak, amelynek támogatása nélkül nem tudnánk ilyen eredményesen részt venni a versenyeken.

A csopaki Hullámtörők Sportegyesület nevében boldog, örömmel és egészségben gazdag új esztendő kívánunk Mindenkinek!

*Gábor Farkas
egyesületi elnök, klubvezető*

Ragyogó teljesítmény a Területi és Országos Rising Táncversenyen

Október elején Veszprém városa adott otthont a Területi Rising Táncversenynek, amelyen az Acro Dance SE fiatal tehetségei csodálatos eredményeket értek el. A Március 15. úti Sportcsarnokban tartott megmérettetésen Kristály Gréta és Szűcs Hanna képviselte az egyesületet juveniles duó kategóriában. Lenyűgöző produkciójuknak köszönhetően a dobogó legfelső fokára állhattak, ezzel az eredménnyel pedig kvalifikálták magukat az Országos RISING táncversenyre!

A duó nem sokkal később az Országos Rising Táncversenyen is megmérettette magát, amit október 20-án rendeztek a Pestszentimrei Sportkastélyban. Gréta és Hanna fáradhatatlanul készültek erre a nagyszabású országos versenyre, és erőfeszítéseik ismét gyümölcsözőnek bizonyultak: a juveniles duó kategóriában ezúttal is az első helyet szerezték meg. Gratulálunk Kristály Grétának, Szűcs Hannának és felkészítő edzőjüknek, Kovács Petrának a fantasztikus eredményekhez!

Év végi focikupa

Az előző év végén, 12.30.-án került megrendezésre a hagyományos önkormányzatok közötti teremlabdarúgó torna.

Csopak csapata ezúttal is képviseltette magát az eseményen, Tihany önkormányzata, Balatonfüred önkormányzata, a Veszprém Vármegyei Közgyűlés, és a Balaton Szabadidő, és Konferenciaközpont csapata mellett.

A jó hangulatú, és színvonalú mérkőzéseken csapatunk 1 győzelemmel, 2 döntetlennel, és egy vereséggel végzett. A program 18.00 órától egy közös vacsorával zárult, kötetlen beszélgetés mellett.

Álló sor balról jobbra: Purger Szabolcs, Magyar Tamás, Dudás Máté, Füle András, Tislér Botond, Wellesz Zoltán

Alsó sor balról jobbra: Végh István, Sente Máté, Márvány Csaba, Tislér Géza, ifj. Végh István

*Wellesz Zoltán
Logisztikai vezető*

Rövid hírek

Jégen tartózkodás szabályai!

Nem tudjuk, hogy befagy-e idén a Balaton, amennyiben igen, érdemes betartani az alábbi szabályokat.

A szabad vizek jégén tartózkodni csak akkor szabad, ha a jég kellő szilárdságú, nem olvad, illetve nem mozog. A szabad vizek jégén tartózkodni azokon a helyeken szabad, amelyek nem esnek tiltó rendelkezés alá.

TILOS a szabad vizek jégén tartózkodni:

- a) állóvizeken - éjszaka és korlátozott látási viszonyok között, - járművel, a biztonságos munkavégzés kivételével, - kikötők és veszteglőhelyek területén,
- b) folyóvizeken.

Aki a jégen 1 m²-nél nagyobb léket vág, köteles a jégmentessé vált területet 1 méteres magasságban elhelyezett, legalább 10-10 cm széles, piros-fehér csíkozású korláttal ellátni. Ezeket a kordonokat soha ne közelítsük meg! Veszélyes!

Felhívom a figyelmet, hogy Csopak község közigazgatási területén nincs korcsolyázásra alkalmas terület kijelölve.

A jégen mindenki csak saját felelősségére tartózkodhat!

A csopaki strand adottságait figyelembe véve fokozottan felhívom a figyelmüket a strand területén található hóforrásokra, amelyek miatt a strand egyes szakaszain a jég vastagsága balesetveszélyes, sportolásra alkalmatlan!

Kérem, hogy a csopaki strandon történő tartózkodásuk alkalmával a fentiekre legyenek tekintettel!

Csopak, 2025. január 9.

Dr. Szántód Anita sk.
jegyző

Rövid hírek

Gólyahír

Zentai-Szakács Líviusz

2024. december 5.

Szülei: Zentai Szabolcs és Szakács Beatrix

*Szívből gratulálunk,
jó egészséget és sok boldogságot kívánunk!*

Gyászír

Olasz Éva Karolin

elhunyt életének 78. évében,

Kaizer Albertné

elhunyt életének 97. évében,

Böcz Sándor

elhunyt életének 91. évében,

Brendel Lothar Heinrichné Éva

elhunyt életének 82. évében,

Sipos János

elhunyt életének 54. évében.

Öszinte részvétünk a gyászoló családoknak!

GYORS SEGÍTSÉG A HÁZ KÖRÜL

06-30/577-47-10

Szolgáltatások:

- Javítás a konyhában és fürdőben
- Bútor összeszerelés, javítás
- Polc, kép, óra, falpanel, tükör felfűrés
- Nyaralók téliesítése
- Kisebb faljavítás
- Ereszcsatorna tisztítása
- Kerítés, korlát festés
- Zöld terület kezelés
- Egyéni igények szerinti további ezermester munkátokelvégzése

Balatonalmádi +10km

-Ezermester szolgáltatás-

Demeter Sára

Beszédtechnika oktatás

AAAABBBBC CCCD
CCCD DDEE EFFF

+36-30-251-0002 demetersara.beszedtechnika@gmail.com

Villanyszerelés

Szeretné kialakítani vagy korszerűsíteni villamos hálózatát?

EON regisztrált villanyszerelőként a következő munkákat vállalom:

- ✓ Családi házak, lakások, üzletek, teljeskörű villanyszerelés.
- ✓ Kisebb javítások, lámpák, kapcsolók, konnektorok, biztosítékok cseréje, háztartási gépek bekötése, vezeték korszerűsítés
- ✓ Kamera és riasztórendszer, kaputelefon, illetve TV hálózatok vezetékeinek kiépítése.

Albert Sándor

egyéni vállalkozó

0620 269 3245

Hirdetési lehetőség

Hirdetésfelvétel:

a szerkesztőség címén vagy a +87/799-100 telefonszámon vagy e-mailben a marketing@csopak.hu e-mail címen.

Hirdetési árak:

1/8 oldal 5.000 forint+ÁFA
/egyszeri megjelenés,
1/4 oldal 10.000 forint+ÁFA
/egyszeri megjelenés,
1/2 oldal 17.500 forint+ÁFA
/egyszeri megjelenés,
1/1 oldal 35.000 forint+ÁFA
/egyszeri megjelenés.

Keresztrejtvény

Január havi rejtvényünk egy versidézlet.

		A VAS VEGYJELE	"N" BETŰ, KIEJTVE	SZÁJBAN KÉPZŐDŐ EMÉSZTŐ- NEDV	AZ ITTRIUM VEGYJELE	ERDEI RÓTVAD KICSINYE	KERTI KÉZI- SZERSZÁM	A VÉGÉN MEGFOGÓ!	ÁBÉCÉNK 1. BETŰJE	A GARAM SZLOVÁK NEVE	
	MEGFEJ- TÉS, 1. R. MEGFEJ- TÉS, 2. R.										Ó
A FIUNK FELESÉGE (NEKÜNK)					BEC. ZSÓFIA CÉDULA, FECNI				RÁCS SZÉLE! ... LAZULI; LAZÚRKÓ		
1, RÓMAI SZÁMMAL		NÉP, NEMZET A JELZETT IDŐTŐL						... REED; AM. ROCK- ZENÉSZ (lou) VALLÁSROV.			
NEHÉZKE- SEN ÍR			ALBÁN PÉNZNEM PAJKOS CSE- LEKEDET				REND- FOKOZAT RIZS, NÉ- PIESEN				
ET CETERA (ÉS A TÖB- BI, LATI- NUL), RÖV.				KAT. GYA- KORLÓTÉR FRANCIA MŰVÉSZET!					ÁBÉCÉNK 2. BETŰJE ELŐKELO (MODOR)		
GYŰRÖTT RUHÁT KISIMÍT					ELŐKELO FIÚ, BIZ. NYELV- CSALÁD						
FOGOR- VOSNÁL MONDJUK!		NÓSZIROM ÉNEKESNŐ (IBOLYA)						SZERBIA NOB-JELE DÍSZES			
NEM JAVÍT, SÓT!					"ZS" BETŰ, KIEJTVE FÉNYPONT, CSATTANÓ				ÁRIA FELE! ...-HEGY; BAKONYI CSÚCS		
SYLVESTER STALLONE BECENEVE				FIZETETT TAPS (klakk) KICSIT NYAFKA!						NORVÉG AUTÓJEL HELYRAG, -RE PÁRJA	
SZÁR KÖZEPE!			ANNÁL LEJJEBB DÓMBAN VAN!				FŰL, ANGOLUL KÖZÉPEN JÁR!				A NITRO- GÉN VEGY- JELE
	A										

IMPRESSZUM

Csopaki Hírek (ISSN 2063-5206) - Csupok Község Önkormányzatának közéleti havilapja
Szerkesztő: Ambrus Tibor
Lapterv: Zachar István - Tördelés: Kiss Csaba
E havi számunkban megjelent néhány kép ízelítő a naptárfotó pályázatra érkezett fotókból.
Nyomda: Tradeorg Nyomda Kft., Balatonfűzfő-gyártelep
Szerkesztőség/hirdetésfelvétel: 8229 Csupok, Polgármesteri Hivatal, Petőfi S. u. 2.
Telefon: 87/799-100 e-mail: kultura@csopak.hu

Az újságban közzétett cikkek, fotóművészeti alkotások, egyéb szerzői művek csak a szerző, illetve a szerkesztő írásbeli engedélyével többszörözhetők, közvetíthetők a nyilvánosság felé, tehetőek nyilvánosság számára hozzáférhetővé a sajtóban [Sztj. 36. § (2)]. Ez a nyilatkozat a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény 36. § (2) bekezdésében foglaltak szerinti tiltó nyilatkozatnak minősül.

Lapzárta: minden hónap 25.

Partnereink:

Fotó: Gecsei Dávid